

[Kristine Heltberg.]

går til undervisning og ikke i så høj grad, både hvad tid og penge angår, til en meningsløs administration.

Undervisningsministeren (*Knud Heinesen*): Jeg vil gerne takke ordførerne for socialdemokratiet og socialistisk folkeparti for en velvillig modtagelse af dette forslag, og måske jeg måtte få lov at begynde med at sige til fru Kristine Heltberg, at også jeg synes, der er træk i EF-oplysningsmønstret, som er interessante, og som kan give anledning til overvejelser med henblik på fremtidige ændringer af fritidsloven.

Til fru Gerda Møller vil jeg gerne sige, at man naturligvis kan anstille den betragtning, som fru Gerda Møller gjorde det, at forslaget stemmer dårligt med sparebestræbelserne. Den side af sagen skal jeg vende tilbage til, men jeg skal her gøre den bemærkning, at socialdemokratiet naturligvis ikke er tilhænger af betalingsprincipper med social slagside.

Hr. Robert Christensen hæftede sig meget ved, at man i en tv-udsendelse for nylig hørte nogen udtale sig, som var tilfreds med det, de skulle betale i aftenskolen. Det var nu ikke så svært at forstå, hvorfor de var det; de havde valgt at gå der, og man havde glemmt at spørge dem, der ikke havde råd til at deltage i den pågældende undervisning. Jeg mener ikke, der kan være nogen som helst tvivl om, at de gennemførte besparelser har en social slagside. Jeg må måske henvise til den sidste undersøgelse, der er gennemført på området; jeg tænker på fru Ruthilt Lemches undersøgelse fra november 1971, som også blev omtalt i den tv-udsendelse, hr. Robert Christensen refererede til. Denne undersøgelse viser, at der i 1971-72, for så vidt angår Københavns kommunes aftenskole og aftenhøjskole, skulle være tale om en nedgang på ca. 57 pct. i antallet af elever i aftenskolen i forhold til 1968-69 og på ca. 44 pct. i aftenhøjskolen. Det fremgår endvidere, at der er sket en forskydning i deltagerens erhverv, idet gruppen af pensionister har vist fremgang, mens gruppen af husmødre er gået væsentligt ned, og undersøgelsen viser endelig, at betalingsforpligtelsen i særlig grad har ramt de lavest lønnede. Denne undersøgelse bekræfter således andre stikprøveundersøgelseres resultater. Men jeg

vil for god ordens skyld sige til hr. Robert Christensen, at jeg medvirker gerne til besparelser også på dette område, men begribeligvis ikke til besparelser med social slagside.

Jeg lovede at vende tilbage til hele besparelsspørgsmålet, som jo blev strejftet af fru Gerda Møller, hr. Robert Christensen og hr. Samuelsen, ligesom hr. Bent Sørensen var inde på betragtninger vedrørende udgifterne. Jeg kan i forbindelse med det i bemærkningerne til lovforslaget og i fremsættelsestalen vedrørende de økonomiske konsekvenser anførte oplyse, at det nu har vist sig, at forbruget på bevillingen til fritidsundervisning for voksne, der i finansåret 1970-71 androg 27,3 mill. kr., i finansåret 1971-72 har andraget 43 mill. kr., hvilket betyder et merforbrug i forhold til finanslovbevillingen på 31 mill. kr. i stedet for den af den tidligere regering forudsatte besparelse på 20 mill. kr. Det må jo siges at være et gloriøst resultat, ikke mindst på baggrund af de sparetaler, som vi har hørt her i tinget i forbindelse med dette forslag.

Dette merforbrug kommer til trods for en forventet aktivitetsnedgang, for så vidt angår deltagertallet, på et sted imellem 15 og 25 pct., og det skyldes bl. a., at der oprettes hold med for få deltagere. Det betyder, at det, ganske uanset om deltagerbetalingen er på en tredjedel eller på en sjettedel, er helt nødvendigt at indføre nye regler for det kommende undervisningsår; ja, det betyder, at det måske endda havde været billigere at undlade gennemførelsen af den af den tidligere regering krævede såkaldte besparelse. Dette spørgsmål kan ikke på nuværende tidspunkt besvares entydigt, fordi der også er andre årsager til dette merforbrug, herunder en række afregningstekniske ting, som det måske fører for vidt at komme ind på ved denne lejlighed.

Endelig skal jeg da også for god ordens skyld oplyse, at især specialundervisningen, som jo er gratis, er udvidet, ligesom initiativtagere, der ikke tidligere har søgt støtte via fritidsloven, i stigende omfang udnytter lovens muligheder f. eks. med hensyn til aktiviteter på det sociale område.

Med henblik på bedre budgetlægning arbejder ministeriet nu med forslag til en forbedring af det statistiske materiale på området såvel indholdsmæssigt som i tidsmæssig